

A, Á

Abba a templomba jár, amelyikben üveggel harangoznak tréf a
korcsmába jár

Abban fáj az én fejem! bánom is én!; nem törődöm velem!

Abban fityeg a bokám {a lityeg}! kisebb gondom is nagyobb annál!

Abban lóg a bokám! van eszemben!

Abban vagyok abban a hiszemben vagyok; azt hiszem

Abból már nem veszünk kővárat az olyan csekély összeg, hogy nem leszünk vele gazdagabbak

Abból nem eszel! arra ne számíts!

Abból se lesz gálickő nem sikerül; semmi sem lesz belőle *Ó gálickő 'rézgálic'*

Abból semmi sincsen 1. abban nincs hiba **2.** arról nincs szó **3.** nem fér hozzá kétség

Ábiszti, ne szólj bele, ő tudja, hogy kell gúny (egy hozzá nem értő nagy hangon vitázik a szakértővel) *Ó ábiszti! 'csitt!; hallgass!'*

Az **ablakon kéri, az ajtón nem viszik gúny** kelletlen (eladó lány)

Ad az isten, amit ad! lesz, ami lesz!; isten neki!

Ad vkinek a kezén {a száján; a szaván} nem ellenkezik velem; meghagyja a maga vélt igazában

Ad vmit boldognak-boldogtalannak mindenkinek

Add meg, uramisten, de most mindjárt! (ezt várja istentől a türelmetlen hívő)

Addig dugd be a lyukat, míg kicsi! *közm* addig fizess ki az adósságot, míg sokra nem gyűl!

Addig éljen, míg a hangya nem eszi a kezéből a kenyeret! *tréf, átok*

Addig hajlítsd a fát, míg vessző! *közm* addig nevelj az embert, míg gyermek!

Addig jár a korsó a kútra, míg eltörik {nyaka szakad} *közm* a vakmerőségnek egyszer megadja az ember az árát

- Addig még ló döglük, hám ürül** addig még sok víz lefolyik a Tiszán
- Addig megy a korsó a vízen, míg egyszer csak elmerül** közm a vakmerő vagy a rosszban járó ember rajtaveszt egyszer
- Addig nem úszik a kutya, míg a farkát nem éri a víz** közm a szükség nagy erőfeszítésre készteni az embert
- Addig nyújtózzunk, ameddig a takaró ér!** közm ne költsünk többet, mint ami a jövedelmünkből telik!
- Addig tart vmi, míg a fehér ló egyet fingik** *durva* rövid ideig tart
- Addig tart vmi, mint a pütkösdi királyság** rövid ideig tart ☉ Európa számos országában a középkor óta választanak pütkösdi királyt. Hazánkban már a XVI. században ismert volt a pütkösdi királyság múló, értéktelen voltára utaló szólás, amelyből a szokás általános és régi elterjedésére következtethetünk.
- Adj kölcsön, ha azt akarod, hogy rossz embered legyen!** közm az adósod rendszerint haragosod lesz
- Adjon az isten neked száz ólat meg egy koszos malacot!** *tréf, áldás* (farsangosok mondása)
- Adjon isten ezerannyit helyette!** *köszönet*
- Adjon isten jó utazást! Csendes dülést, nagy puffanást!** *tréf, köszöntés*
- Adjon isten, ami nincsen!** *tréf, köszöntés*
- Adnak tanácsot, de nem adnak kalácsot** tanácsot adnak, de segítséget nem
- Adok én, csak győzzed a fejed kapdosni!** *tréf* adok, de ütést!
- Adót vet** *vmire* adót ró rá
- Agárdi dolgosai** hasznavehetetlen munkások
- Ágyat vet 1.** ágyat fölvet **2.** ágyat lebont
- Ágynak esik** fekvőbeteg lesz
- Ahány ház, annyi szokás** közm kinek-kinek más a felfogása, ízlése
- Ahányat lát, annyit szeret** csapodár
- Ahányat szól, annyit hazudik** minden szava hazugság
- Ahol a kantár van, ott keresd a lovat is!** közm **1.** nem esik messze az alma a fájától **2.** ahol jeleit látod, ott keresd az okot is!
- Ahol fényes, ott egyenes** *tréf* (mondják annak, aki holdvilágos éjjel vmi fénylő tócsába lép az úton)
- Ahol ketten jóllaknak, ott a harmadik se marad éhen** közm ahol két embernek elég jut, ott a harmadikat is ki lehet segíteni

- Ahol nincs, ott az isten se vesz közm** ahol nincs, ott ne keress!
- Ahol nincs, ott ne keress!** *köz*m hasztalan vársz vmit attól, akinek semmije sincs
- Ahova nem tettél, ott ne keress!** *köz*m a más holmija közt ne kotorássz!
- Ajándék marhának nem kell a fogát nézni** *köz*m ajándékot nem illik bírálgatni
- Ajtót nyit** *vkire* benéz hozzá; meglátogatja
- Akad eb korpára** *köz*m anyagi haszonért mindenféle munkára, nehéz feladatra is akad vállalkozó
- Akár a falnak beszéljek, akár neki** nem fogad szót; nem hallgat rám
- Akár a kutyának beszélnék, akár neki** nem hallgat rám; nem fogad szót
- Akár indé, akár ondé, mindenféle csupa rongy népdal** *o akár indé, akár ondé* 'akár így, akár úgy'
- Az akarat még nem egy a cselekedettel** *köz*m nem elég csak akarni vmit
- Akármi legyenek, ha nem igaz!** *eskü*
- Akármilyen vén legény, házasodik, vőlegény; akármilyen vén asszony, férjhez megyen, menyasszony** *köz*m vén legény is lehet vőlegény, vén asszony is menyasszony
- Akasszanak fel a neved napján!** *durva, átok*
- Az akasztófán száradj meg! *durva, átok*
- Akasztófán száradni való** gazember; akasztófárávaló
- Aki a keserűt nem kóstolta, nem tudja, mi az édes** *köz*m aki nem szenvedett, nem tudja, mi a boldogság
- Aki a krajcárt nem becsüli, a forintot nem érdemli** *köz*m aki a kis értékű dolgot nem becsüli, nem érdemli, hogy vagyona legyen
- Aki ámene van!** *szitk*
- Aki á-t mondott, a b-t is ki kell annak mondani** *köz*m tettednek a következményeit is viseld!
- Aki az eklézsia dolgán megszakasztja magát, annak fínggal harangoznak** *durva, köz*m a közért dolgozó ember munkáját ritkán hálálják meg *o eklézsia dolga* 'robot'
- Aki bérbe adta a farát, az ne panaszkodjon!** *köz*m ballépésednek viselned kell a következményeit
- Aki bírja, az marja** *köz*m az erősebbé a konc

- Aki bogár után indul, szarba lép** *durva, közm* ostoba tanácsadóra ne hallgass!
- Aki délig kutya, délután is kutya** *köz*m kutyából nem lesz szalonna
- Aki egyre nem ember, másra se ember az köz**m aki egy pályán hasznavehetetlen, másra sem való
- Aki eladja, annak olcsó, aki veszi, annak drága** *köz*m olcsó és drága viszonylagos fogalmak
- Aki erősebb, az a hatalmasabb** *köz*m sokszor nem az igazság, hanem az erőszak győz
- Aki farát emelinti, száját vendégeli** *köz*m a szorgalmas munkának kényelmes élet a gyümölcse
- Aki farkassal lakik, farkasnak kell annak lenni** *köz*m a rossz környezet a jót is elrontja
- Aki fiatalkorában nem kapar, vénségére üres tálat vakar** *köz*m aki fiatalkorában nem keres, öregkorában éhezni fog
- Aki hagyott erre a világra!** *szitk*
- Aki haragszik, az békül** *köz*m ha haragszik vki, majd megbékül
- Aki hátul maradt, tegye be maga után az ajtót!** (így gondolkozik a pazarló, adósságcsináló apa)
- Aki jól köt, jól old az köz**m aki jól kezd, jól végez
- Aki kicsit főz, hamar megeszi** *köz*m kevés szerzemény hamar elkél
- Aki korpa közé keveredik, megeszi a disznó** *köz*m válogasd meg, kikkel barátkozol!
- Aki közelebb áll a tűzhöz, az melegszik** *köz*m a közellét sok előnyben részesít
- Aki kutyával kezd, bot legyen a kezében!** *köz*m ne bízzál a kutya emberségében!
- Aki másnak vermet ás, maga esik bele** *köz*m a más számára szőtt galibába sokszor a cselszövő esik bele
- Aki megtér, üdvözlül** *tréf* (idézik szójátékosan a bibliai igét az imént távozott, de vmi okból visszatért látogatónak)
- Aki megyen, halad, aki szarik, marad** *durva, köz*m a szorgalmas, munkás ember boldogul az élet versenyében
- Aki mézben babrál, megnyalja az az ujját** *köz*m foglalkozásának mindenki kiveszi a hasznát
- Aki nagy fára hág, nagyot esik** *köz*m minél nagyobb a kockázat, annál nagyobb az esetleges veszteség